

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 27 april 1933 kl. 5 e. m.

Utlåtande, angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning.

Enligt § 4 i den för bankoutskottet gällande instruktionen har utskottet att undersöka och granska riksbankens tillstånd och huru densamma styrd och förvalttad blivit, och bör utskottet därvid med synnerlig uppmärksamhet följa de fullmäktiges åtgärder, som avse metalliska kassans upprätthållande samt myntutväxlingens fortgång och bestånd.

För granskningens verkställande har utskottet tagit del av *dels* fullmäktiges i riksbanken allmänna och särskilda protokoll för tiden från och med den 11 januari 1932, intill vilken dag ansvarsfrihet beviljats för fullmäktiges i protokollen antecknade beslut och åtgärder, och till början av innevarande års riksdag, *dels* de av vederbörande revisorer avgivna berättelserna om verkställd granskning av riksbankens såväl huvudkontors som samtliga avdelningskontors i orterna förvaltning under år 1931, *dels ock* fullmäktiges med utskottets memorial nr 1 till riksdagen överlämnade berättelse angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning under år 1932 ävensom de redogörelser, som av styrelserna för riksbankens avdelningskontor lämnats i avseende å dessa kontors förvaltning under samma år.

Sedan utskottet numera fullgjort sitt granskningsuppdrag, får utskottet avgiva berättelse över den verkställda granskningen.

I fråga om metalliska kassans ställning, sedelutgivningen, in- och utlåningsrörelsen ävensom övrig verksamhet vid riksbankens huvud- och avdelningskontor samt vid Tumba bruk tillåter sig utskottet att för en närmare kännedom om hithörande förhållanden hänvisa till de redogörelser, som lämnats i de berättelser, vilka avgivits av riksdagens revisorer och fullmäktige i riksbanken.

Å sin utlånings- och övriga rörelse under år 1932 har riksbanken erhållit en vinst av 14,523,054 kronor 23 öre.

I avseende härå hänvisas till de specificerade uppgifter beträffande huvud- och avdelningskontorens vinst- och förlusträkningar, som förekomma i fullmäktiges nyssnämnda, av utskottet med memorial nr 1 till riksdagen överlämnade berättelse.

1:o.

Riksbankens valutapolitik. Vid guldmyntfotens frånträdande den 27 september 1931 angavs som mål för riksbankens penningpolitik att bevara kronans inhemska köpkraft. Detta program blev mera utförligt utformat och närmare

klarlagt i bankofullmäktiges skrivelse till Konungen den 11 februari 1932 angående fortsatt befrielse från skyldigheten att inlösa sedlarna med guld. Det huvudsakliga innehållet i denna skrivelse finnes återgivet i 1932 års bankoutskotts den 2 maj 1932 avgivna utlåtande nr 40 angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning.

I samma utlåtande gjorde utskottet vissa uttalanden angående penningpolitiken, vilka av utskottet angavos hava karaktär av riktlinjer för denna politik under den närmaste framtiden. Dessa riktlinjer godkändes av riksdagen. Innebörden av desamma var i huvudsak följande.

Utskottet förklarade till en början, att utskottet ej ville förorda en penningpolitik, som avsåge att snarast möjligt åter anknyta kronan till guldet vid den gamla pariteten. En strävan i sådant syfte skulle nödvändiggöra en utpräglad deflationspolitik. En fast anknytning av kronan vid det engelska pundet syntes ej äga sådan aktualitet, att ett närmare övervägande därav vore påkallat. Som utgångspunkt för strävandena att reglera kronans värde borde tagas den inhemska prisnivån och det svenska näringslivets behov. Det uppställda programmet att bevara kronans inhemska köpkraft behövde emellertid, för att kunna godtagas såsom rättesnöre för den närmaste framtidens penningpolitik, i vissa avseenden kompletteras. Hinder borde sålunda lika kraftigt resas mot en fortsatt deflation som mot den inflation, vilken ursprungligen befarats. En viss återhämtning av partipriserna vore önskvärd. Därvid åsyftades dock ej en återgång till en alltför avlägset liggande prisnivå. Ej blott export- och importpriser utan även priserna på hemmamarknadsvaror borde kunna tillåtas att stiga, försåvitt detta icke mera kännbart påverkade levnadskostnaderna. Vid strävandet att handhava penningpolitiken i hela landets intresse måste så många faktorer spela in, att en formell och enkel regel för densamma ej syntes kunna uppställas. Penningpolitiken borde därför icke schematiskt bindas vid vissa indextal. Inom ramen för det av utskottet angivna programmet borde emellertid kunna föras en penningpolitik, som medgäve en skäligen återhämtning av priserna, samtidigt med att trygghet skapades mot de faror, vilka åtföljde en inflation i detta begrepps vedertagna betydelse. Slutligen framhölls även, att det måste vara ett allmänt önskemål, att räntorna inom landet höllas på den lägsta nivå, som överhuvud taget vore möjlig utan att det för penningpolitiken uppställda målet äventyrades.

Med avseende å frågan, huru det sålunda uppställda programmet beträffande penningpolitiken blivit av fullmäktige genomfört under den tid, utskottets granskning omfattat, får utskottet hänvisa till den redogörelse för riksbankens valutapolitik, som fullmäktige lämnat i sin den 10 januari 1933 avgivna berättelse till bankoutskottet (utskottets memorial nr 1). En kort översikt må dock här lämnas.

Vad först angår utvecklingen av kronans inhemska köpkraft, framgår av nämnda redogörelse bland annat, att prisnivån i vårt land under år 1932 varit i det närmaste oförändrad. Såväl riksbankens detaljprisindex som olika indices för partipriserna hava nämligen utvisat en betydande stabilitet, även om vissa förskjutningar i prisläget för olika slags varor, t. ex. i priserna för im-

port- och för exportvaror, gjort sig gällande. Riksbankens detaljprisindex, som för januari 1932 utgjorde 100.1, uppgick sålunda under året till högst 101.8 (juni) och var för december 100.8. Kommerskollegii partiprisindex fluktuerade under året mellan högst 110 och lägst 108. Siffrorna för januari och december voro respektive 109 och 108. Svenska Handelsbankens partiprisindex höll sig under året mellan högst 109 och lägst 107. Även denna index utvisade en lägre prisnivå i slutet än i början av året (109 i januari och 107 i december). Prisnivån i guldmyntfötsländerna utmärktes däremot under året i stort sett av en fallande tendens. Sålunda var Irving Fishers index under januari 98 men hade i december nedgått till 89. Angivna siffror giva vid handen, att medan prisutvecklingen i vårt land under år 1932 kännetecknades av en viss stabilitet, en ganska kraftig nedgång i guldprisnivån samtidigt ägde rum. Under de första två månaderna av år 1933 har i guldmyntfötsländerna ett fortsatt prisfall gjort sig gällande. Även för vårt lands vidkommande hava under samma tid såväl detalj- som partipriser nedgått.

Vad därefter beträffar kronans yttre värde eller dess köpkraft i förhållande till andra valutor, låg pundkursen i början av år 1932 något under den förutvarande guldpariteten. Kursen steg sedermera till en maximikurs för året den 19 april med 20:60. Därefter höll sig kursen från mitten av maj till mitten av oktober jämförelsevis stabil i omkring 19:50. I samband med att pundet under de sista månaderna av 1932 undergick en försämring i förhållande till dollarn, ansåg sig riksbanken — till undvikande av en alltför stark stegring av dollarkursen — icke längre kunna bibehålla pundet vid nyss angivna kurs av omkring 19:50. Pundkursen utgjorde under november och december i medeltal 18:81 respektive 18:32. — Dollarkursen utvisade i början av år 1932 en fallande tendens och utgjorde under mars i medeltal 5:08. Kursen steg därefter och nådde sitt maximum för året den 27 oktober med 5:85. I december var den i medeltal 5:58.

En betydande förstärkning av riksbankens valutareserver har under år 1932 ägt rum, i det att bankens utländska tillgångar ökats från 49 miljoner kronor vid årets början till 213 miljoner kronor vid dess slut. Härigenom hava möjligheterna för riksbanken att utöva ett reglerande inflytande på växelkurserna väsentligt ökats.

Såsom närmare framgår av fullmäktiges ovanberörda berättelse, har riksbanken under år 1932 vidtagit åtskilliga sänkningar av sitt diskonto. Diskontot, som vid årets början var 6 %, sänktes sålunda från och med den 19 februari till $5\frac{1}{2}$ %, från och med den 3 mars till 5 %, från och med den 17 maj till $4\frac{1}{2}$ % och från och med den 3 juni ytterligare till 4 %. Sistnämnda räntesats gällde till och med den 31 augusti, varefter diskontot blev $3\frac{1}{2}$ %, vilken räntesats ännu gäller. Affärsbankernas räntesatser för utlåningen sänktes vid slutet av året i samband med nedsättning av postsparbankens och vissa enskilda sparbankers räntor.

Såsom ovan erinrats, godkände 1932 års riksdag vissa av bankoutskottet *Utskottet.* angivna riktlinjer för valutapolitiken under den närmaste framtiden. Dessa

riktlinjer inneburo i stort sett, att såsom utgångspunkt för strävandena att reglera den svenska kronans värde borde tagas den inhemska prisnivån och det svenska näringslivets behov samt att därvid en skälig återhämtning av priserna borde eftersträvas. Den förut lämnade redogörelsen utvisar, att under den tid, utskottets granskning omfattat, kronans inre köpkraft upprätthållits i ett tämligen fast värde, i det att prisnivån i vårt land varit i stort sett stabil, ehuru med en svagt fallande tendens. Någon sådan återhämtning av priserna, som av förlidet års bankoutskott framhölls såsom önskvärd, har sålunda icke ägt rum. Med beklagande måste utskottet konstatera, att den lättnad för näringslivet, som därigenom skulle kunnat ernås, uteblivit. Fullmäktiges åtgärder och strävanden till nedbringande av räntesatserna inom landet under ifrågavarande tidsperiod äro enligt utskottets mening värda erkännande.

Utan att ingå på frågan om riktlinjerna för vår penningpolitik under den närmaste framtiden, till vilken fråga utskottet får anledning att framdeles i annat sammanhang återkomma, har utskottet nu endast velat, på sätt här skett, vad som förekommit beträffande riksbankens valutapolitik under den tid, utskottets granskning omfattat, för riksdagen

omförmåla.

2:o.

Vissa krediter för Kreugerkoncernen. I sitt förenämnda utlåtande nr 40 lämnade 1932 års bankoutskott en ingående redogörelse för vissa av riksbanken under år 1931 och i början av år 1932 lämnade krediter till Skandinaviska kreditaktiebolaget och några till den s. k. Kreugerkoncernen anslutna bolag. Utskottet ingick i samband därmed på en granskning av fullmäktiges åtgärder beträffande ifrågavarande kreditgivning. Denna granskning omfattade icke blott fullmäktiges beslut och åtgärder under den förvaltningsperiod, för vilken ansvarsfrihet beviljades fullmäktige av 1932 års riksdag, utan jämväl vissa under januari och februari 1932 fattade beslut, som finnas antecknade i de fullmäktiges protokoll, vilka utskottet nu genomgått.

Några nya krediter till ifrågavarande koncern hava icke blivit av riksbanken beviljade.

Med hänsyn härtill och då såsom nyss sagts frågan om berörda kreditgivning i ett sammanhang prövats av 1932 års riksdag, har utskottet icke funnit anledning att nu upptaga till behandling fullmäktiges beslut och åtgärder beträffande kreditgivningen under den tid, här förevarande granskning omfattat; vilket utskottet härigenom velat för riksdagen

anmäla.

3:o.

Riksbankens avlöningskostnader m. m. Revisorererna hava under § 3 i sin berättelse angående riksbanken (sid. 8—9) meddelat uppgifter å kostnaderna

för arvoden och löner vid riksbanken under år 1931. I samband härmed hava revisorerna fäst uppmärksamheten på att utgifterna för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare samt ersättningar för extra arbeten m. m., för vilka i gällande avlöningsstat beräknats ett förslagsanslag av 100,000 kronor, under de senare åren undergått en ständig och avsevärd ökning och numera uppginge till tre gånger nyss angivna belopp. Med hänsyn härtill och då fråga om anställande av icke-ordinarie personal hos riksbanken icke underställdes riksdagens prövning, syntes det revisorerna föreligga anledning att nämnda förhållande gjordes till föremål för närmare utredning. Härvid borde — i likhet med vad som för närvarande skedde inom allmänna civilförvaltningen — jämväl undersökas i vad mån riksbankens förvaltningskostnader i övrigt genom organisatoriska förenklingar kunde nedbringas.

I anledning av vad revisorerna sålunda framhållit hava *fullmäktige i riksbanken* i skrivelse till utskottet den 1 februari 1933 anfört följande:

»Till belysande av förhållandet mellan arbetsmängd och avlöningskostnader bifogas härmed dels en översikt över avlöningskostnaderna under åren 1922—1931 (*Bilaga A¹*), dels en sammanställning av omsättningen å kassaräkningen och uppgift om utestående avbetalningslån under samma period, varjämte upptagits en tabell över antalet befattningshavare i riksbanken under samma tid (*Bilaga B¹*).

Av tabellerna framgår, att de totala avlöningskostnaderna under perioden 1922—1931, om man bortser från dyrtidstilläggen, för vilka ju särskilda bestämmelser gälla, visa endast mindre fluktuationer med en nedgång i mitten av perioden och att de vid periodens slut endast obetydligt överstiga beloppet vid periodens början. Tages hänsyn även till dyrtidstilläggen, hava ifrågavarande kostnader minskats från 3.9 miljoner kronor till 3.2 miljoner kronor.

Avlöningarna till icke-ordinarie befattningshavare, dyrtidstillägg ej inberäknade, visa i stort sett samma fluktuationer som omsättningen å kassaräkning, vilken något så när får anses belysa arbetsmängden. Dessa uppgifter visa nämligen större fluktuationer med ett minimum i mitten av perioden och med maxima vid periodens början och slut, vilka ju sammanfalla med omfattande ekonomiska kriser. Antalet utestående avbetalningslån har under perioden mer än fördubblats och beloppet av dylika lån ökats från 26.7 miljoner kronor till 41.1 miljoner kronor. Denna rörelsegren tager en avsevärd arbetskraft i anspråk. Även uppgifterna rörande antalet befattningshavare under ifrågavarande period visa toppunkter vid periodens början och slut, däremot minimisiffror för åren 1926—1927. Denna utveckling är särskilt accentuerad beträffande icke-ordinarie tjänstemän.

Vad särskilt beträffar avlöningarna till icke-ordinarie befattningshavare samt ersättning för extra arbeten m. m., uppgingo desamma åren 1922—1931 till

år	vid huvudkontoret kr.	vid avdelningskontoren kr.	summa kr.
1922	133,786: 08	112,210: 41	245,996: 49
1923	136,557: 66	106,676: 70	243,234: 36
1924	133,135: 80	76,652: 91	209,788: 71
1925	123,259: 65	61,554: 66	184,814: 31
1926	116,041: 74	68,011: 66	184,053: 40
1927	114,678: 57	64,723: 93	179,402: 50

¹ Här utesluten.

år	vid huvudkontoret kr.	vid avdelningskontoren kr.	summa kr.
1928	114,002: 33	70,693: 79	184,696: 12
1929	125,604: 35	78,269: 75	203,874: 10
1930	141,500: 25	98,916: 49	240,416: 74
1931	154,097: 59	109,159: 82	263,257: 41

Av sammanställningen framgår, att ifrågavarande utgifter icke under något år sedan 1921 års löne reglering kunnat nedbringas till det i avlöningsstaten såsom förslagsanslag upptagna beloppet 100,000 kronor.

Såsom bidragande orsaker till ökningen av avlöningskontot för icke-ordinarie befattningshavare må anföras:

indragningen av 8 kameralbiträdestjänster i 7:e lönegraden vid avdelningskontoren, varigenom <i>lönekontot för ordinarie befattningshavare nedgått</i> med cirka	kr. 24,000: —
höjning från och med år 1929 av de e. o. tjänstemännens lönegrad från 10:e till 13:e, vilken höjning, beräknad för 29 e. o. tjänstemän, uppgår till cirka	» 14,000: —
(i kommunikationsverken tillhör motsvarande tjänsteställning 15:e lönegraden)	
höjning från och med den 1 april 1930 av den icke-ordinarie vaktpersonalens lönevillkor från 6:e till 7:e lönegraden, motsvarande cirka	» 1,800: —
de extra dyrortstilläggen hava bokförts å detta konto, första gången år 1931 med	» 2,294: 51.

För åstadkommande av bättre semesterförhållanden för personalen har sedan år 1922 tillämpats den åtgärden, att ett antal tillfälliga sommarvikarier — huvudsakligen unga studerande vid högskolorna — inkallats till tjänstgöring under någon tid varje år.

Beträffande arvoden över stat utgingo desamma under år 1927 med kr. 2,489: 91 och 1931 med kr. 36,387: 90.

Sistnämnda belopp fördelar sig sålunda:

Arvoden för särskild inventering av huvudkontoret	kr. 7,283: 66
» » extra kassor	» 526: 07
» » 2 vikariat	» 3,726: 54
» » 2 tjänster över stat i 22:a lönegraden vid huvudkontoret (av 1931 års riksdag överflyttade till ordinarie stat)	» 6,816: —
» » 1 tjänst över stat i 24:e lönegraden i Malmö (av 1932 års riksdag överflyttad till ordinarie stat)	» 9,417: 90
» » 1 tjänst över stat i 16:e lönegraden i Umeå (indragen den 1 februari 1931)	» 363: —
» till de två tjänstemän vid huvudkontoret, som enligt fullmäktiges beslut av den 17 oktober 1929, den 1 oktober 1931 och den 29 oktober 1931 erhöles i uppdrag att biträda deputerade, i första rummet förste deputeraden, med utredningar och yttranden, föranledda till största delen av den rådande ekonomiska krisen	» 8,254: 73.

Överstatsarvodenas ökning har enligt fullmäktiges mening icke kunnat undvikas.

Såsom fullmäktige redan för bankoutskottet anmält, beslöto fullmäktige under nästlidna år att låta verkställa en utredning, avseende bland annat att åstadkomma sådana organisatoriska förändringar, som kunna medföra en mera effektiv arbetsorganisation. Givetvis kommer därvid uppmärksamhet även att ägnas åt de förenklingar, som utan men för arbetseffektiviteten kunna vara möjliga att genomföra, och åt de besparingar, som genom förändringar av olika slag kunna uppnås.»

Då, såsom fullmäktige meddelat, fullmäktige igångsatt en utredning om riksbankens organisation, därvid jämväl de av revisorerna berörda spörsmålen komma att behandlas, har utskottet — med betoning av angelägenheten av att vid utredningen sparsamhetssynpunkterna vinna tillbörligt beaktande — härigenom endast velat vad i detta ärende förekommit för riksdagen *Utskottet.*

omförmåla.

4:o.

Anställande av ett laboratoriebiträde vid sedeltryckeriet. *Revisorerna* hava vidare under § 8 i sin berättelse omförmålt, att vid riksbankens sedeltryckeri, utöver de enligt fastställd instruktion förordnade befattningshavarna, sedan juli månad 1931 med deputerades medgivande varit anställd en civilingenjör för utförande av laboratoriearbeten. Efter erinran, att fråga om en utökning av den tekniska personalen inom tryckeriet av här ifrågavarande slag syntes vara av beskaffenhet att böra underställas såväl bankofullmäktige som bankoutskottet, hava revisorerna vidare framhållit, att behovet av särskild personal för det ändamål, varom nu vore fråga, syntes böra underkastas en mera ingående prövning, därvid särskilt borde beaktas, i vad mån tryckeriföreståndarens övriga arbetsuppgifter lämnade honom tillfälle att själv ägna sig åt förevarande spörsmål.

I sin ovanberörda skrivelse hava *fullmäktige* framhållit, att i juli 1931, då med deputerades medgivande en civilingenjör anlätades vid sedeltryckeriet för utförande av vissa speciella laboratoriearbeten, avseende tekniska undersökningar i samband med tillverkningen, denna arbetsuppgift ansetts vara av sådan tillfällig art, att uppdraget kunde lämnas utan fullmäktiges hörande. Frågan hade därefter såtillvida varit föremål för fullmäktiges prövning, att en av tryckeriföreståndaren gjord framställning om inrättande av en ordinarie laboratoriefattning å tryckeriet funnits icke böra föranleda någon åtgärd. Deputerade, som beslutit, att ersättning till förenämnde ingenjör från och med den 1 december 1932 skulle beräknas för timme, utredde för närvarande frågan, huruvida omförmålda arbetsuppgift inom den närmaste tiden kunde bringas till avslutning eller om särskild framställning i ärendet, i första hand till fullmäktige, finge anses påkallad i det syfte, uppdraget från början avsett, nämligen nedbringande av kostnaderna för sedeltillverkningen.

Genom medgivande till ifrågavarande utökning av den tekniska personalen vid sedeltryckeriet utöver det antal, som angivits i den av bankoutskottet *Utskottet.*

fastställda instruktionen för tryckeriet, torde deputerade få anses hava överskridit sin befogenhet. Emellertid hava, såsom av fullmäktiges yttrande framgår, fullmäktige numera vidtagit åtgärder för tillgodoseende av syftet med revisorernas påpekande. Vid sådant förhållande har utskottet ansett sig endast böra vad i detta ärende förekommit för riksdagen

omförmäla.

5:o.

Höjning av avgifterna till änke- och pupillkassan vid riksbankens avdelningskontor och pappersbruk. I sitt memorial nr 64, angående riksbankens bidrag till bankostatens änke- och pupillkassa m. m., framhöll 1932 års bankoutskott önskvärdheten av att änke- och pupillkassan vid riksbankens avdelningskontor och pappersbruk sattes i stånd att höja pensionsförmånerna till likställighet med vad som gäller i den för tjänstemän vid riksbankens huvudkontor avsedda bankostatens änke- och pupillkassa. Med hänsyn därtill hade utskottet — som i memorialet framlade förslag om indragning av riksbankens bidrag till bankostatens änke- och pupillkassa — ansett sig för det dåvarande icke böra föreslå någon ändring beträffande understöd från riksbankens sida till avdelningskontorens kassa eller dess pensionärer. En förutsättning för fortsatt oförminskat bidrag syntes dock — yttrade utskottet — böra vara, att delägarna själva gjorde de uppoffringar, som därjämte erfordrades för en snar ökning av pensionsförmånerna till blivande pensionärer. En höjning av pensionsavgifterna syntes därvid vara ofrånkomlig. Sådan höjning syntes ej heller vara obillig, enär delägarnas avgifter i förevarande kassa vore avsevärt lägre än pensionsavgifterna i de familjepensionskassor, som funnes upprättade för personal inom den civila statsförvaltningen, avlönad enligt samma lönesystem, som gällde för riksbankens befattningshavare. I anslutning till vad sålunda anförts förutsatte utskottet, att åtgärder snarast vidtoges för den höjning av delägarnas avgifter, som för förbättring av pensionsförmånerna i avdelningskontorens änke- och pupillkassa prövades erforderlig och skälig.

Under § 13 av sin till innevarande års bankoutskott avgivna berättelse hava fullmäktige omnämnt, att fullmäktige i anledning av vad bankoutskottet anfört uppdragit åt deputerade att låta verkställa utredning rörande sådan höjning av pensionsförmånerna i avdelningskontorens kassa.

Med hänsyn till den reglering av avlönings- och pensionsförhållandena vid riksdagens verk, vilken syntes vara att förvänta inom de närmaste åren, hade emellertid deputerade ansett lämpligast att i avbidan därå och till dess den nu rådande ekonomiska depressionen övervunnits låta anstå med ifrågasvarande utredning. I anslutning därtill hade fullmäktige beslutit, att med nämnda utredning skulle tillsvidare anstå.

Utskottet. Såsom utskottet förlidet år framhållit, bör en förutsättning för fortsatt oförminskat bidrag från riksbankens sida till avdelningskontorens änke- och pupillkassa vara, att delägarna själva underkasta sig skälig höjning av pen-

sionsavgifterna till kassan. Enligt utskottets uppfattning bör — utan hänsyn till löne- och pensionsfrågornas läge för statstjänstemän i allmänhet — en dylik höjning äga rum utan uppskov och träda i tillämpning snarast möjligt.

Med tillkännagivande av denna uppfattning har utskottet velat vad i detta ärende förekommit för riksdagen

omförmåla.

6:o.

Protokoll och berättelser. Vid granskning av ovannämnda protokoll och berättelser har utskottet i övrigt ej funnit något förhållande, som påkallat särskilt yttrande från utskottets sida; vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

7:o.

Ansvarsfrihet. Efter granskning av riksbankens räkenskaper för år 1931 hava riksdagens senast församlade revisorer i sin därom avgivna berättelse meddelat, att med avseende på riksbankens förvaltning under den tid, granskningen omfattat, revisorerna ej funnit anledning till erinran utöver vad i berättelsen förekommit, samt att de för sin del ansåge, att ansvarsfrihet borde fullmäktige beviljas.

De revisorer, som, valda av riksdagen, granskat avdelningskontorens i orterna förvaltning år 1931, hava likaledes i sina berättelser tillstyrkt ansvarsfrihet för kontorens styrelser.

I enlighet med föreskriften i § 4 av den för utskottet gällande instruktionen vill utskottet meddela, att med avseende å riksbankens tillstånd, styrelse och förvaltning under den tid, granskningen omfattat, utskottet ej funnit anledning till erinran utöver vad förut blivit anfört samt att utskottet för sin del anser, att ansvarsfrihet bör beviljas fullmäktige.

Utskottet hemställer alltså,

att ansvarsfrihet må fullmäktige i riksbanken beviljas *dels* för förvaltningen under år 1931 av bankens såväl huvudkontor som samtliga avdelningskontor i orterna, *dels ock* för de beslut och åtgärder, som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 11 januari 1932 till och med den 9 januari innevarande år.

Stockholm den 27 april 1933.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerberg, Gustafsson* i Stensholm, *Lindley, Lindgren, Ström* i Lidköping, *Stendahl, Bjurström* och *Bodin*;

från andra kammaren: herrar *Leffler, Bäcklund, Laurén**, *Lovén, Ryberg, Paulsen, Johansson* i Sollefteå och *Wikström*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.